

DOI 10.29254/2077-4214-2024-1-172-265-278

UDC 14.212:[616-053.2+618](477.62)(09)

Koniushavska A. A., Sydorenko N. V., Vaizer N. V.

THE STORY OF ONE HOSPITAL THAT KEPT ITS COURSE FOR LIFE...

yshevskaya63@gmail.com

Our article will not be a classic one. It will not be typical in the medical sense. It is the story of one city, one HOSPITAL... We will talk about the same hospital, chil-

dren's hospital, and maternity ward that were destroyed in Mariupol by the russian army on 09.03.2022. Yes, the same hospital that the whole world was outraged by

This was the hospital before the attack of the russian occupiers on 24.02.2022:

the brutal attack on which! According to the Kreml, the hospital was “hiding Ukrainian military personnel”. The “military” were pregnant women, children and doctors! The footage of pregnant women being rescued from the destroyed buildings went around the world...

In mid-March, on 16.03-18.03.2022, we (the article's authors) left Mariupol for the unoccupied territory of Ukraine, and none of us returned to occupied Mariupol! Also, all the doctors listed in the article have gone for the unoccupied territory of Ukraine. Almost two years have passed, but it is impossible to convey the pain and grief that the entire medical staff of the hospital and all Mariupol residents still feel!

The city hospital, which was opened in Mariupol in 1874, moved to our hospital's 1st building (surgical) in autumn 1897. Later, the hospital developed and more buildings were added at different times. On 1 January 2013, the hospital was renamed the Mariupol Territorial Medical Association for Child and Woman Health. The hospital was the largest specialised medical institution in the south of Donetsk Region, providing highly qualified consultative, diagnostic and medical care to the children's population (100,000 children), women and pregnant women in the city of Mariupol and the adjacent nine rural districts. The hospital employed 149 doctors and 309 nurses.

Inpatient care included the following units: maternity ward, newborn pathology unit, paediatric surgical unit, paediatric orthopaedic and trauma unit, anaesthe-

siology unit, paediatric intensive care unit, paediatric ophthalmology unit, paediatric neurology unit, paediatric units No. 1 and No. 2, admission unit, clinical laboratory, and bacteriological laboratory.

Outpatient care: children's consultative and diagnostic clinic, antenatal clinic, physiotherapy department, X-ray department, diagnostic department, sports medicine department, dental office.

Administrative part. Auxiliary services.

The hospital has been developing rapidly in recent years, purchasing the most modern diagnostic and treatment equipment. In addition to repairs, the hospital had expensive equipment purchased at the city's and regional budgets' expense and through humanitarian aid from charitable foundations. Some of the equipment cost millions of dollars. The hospital has become a unique hospital with world-class equipment.

Children's Consultative and Diagnostic Clinic. The hospital had a modern children's consultative and diagnostic polyclinic (CCDP) staffed by highly qualified specialists and equipped with modern diagnostic and treatment equipment. The CCDP was designed for 400 visits per day. Twenty-six specialist doctors conducted the reception in 2 shifts. The consultations were provided by city specialists (endocrinologist, speech therapist, nephrologist, cardiorheumatologist, ophthalmologist, oncologist, immunologist) and regional specialists (neurologist, cardiorheumatologist, endocrinologist). All the rooms were equipped with computers and mod-

ern equipment, which allowed for fast and high-quality diagnosis and treatment of diseases (digital X-ray machine, electroencephalograph, ultrasound machines, ECG, colposcope, dermatoscope, etc.) Over the year, 80,000 children received outpatient care.

Children's Surgery Department. The 50-bed General Paediatric Surgery Department provided highly qualified diagnostic and therapeutic medical care to children in Mariupol and the south of Donetsk Region with surgical, traumatological, orthopaedic, urological, gynaecological and eye diseases. Every month, the department treated 180 children and provided outpatient care to 600 children. The number of emergency surgeries performed per month was 80, and planned surgeries were 50.

Neonatal Pathology Department. The Neonatal Pathology Department provided care not only to preterm babies but also to all children born in serious and extremely serious conditions and requiring intensive care and treatment. The intensive care unit was equipped with heated and lighted resuscitation tables, oxygen concentrators, pulse oximeters, artificial lung ventilation devices, electric suction, microperfusers, and cuvettes. The structure of morbidity included intrauterine infection, pneumonia, hypoxic-ischemic CNS damage, conjugal jaundice, premature babies, and children under two

months of age who were admitted to the unit in serious condition from city and suburban rural areas with severe pneumonia. In 2019, the unit was reduced from 40 beds to 20 as all premature babies were admitted to the Perinatal Centre opened in Mariupol. However, it is estimated that over the past ten years, more than 7,000 children have been successfully treated and discharged from the unit.

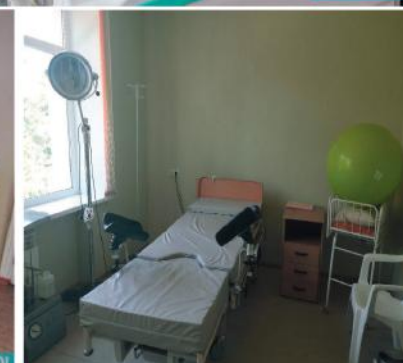
Antenatal clinic. Maternity department.

Children's Neurological Department. Neurological care for children was provided in the CCDP, the 30-bed paediatric neurological unit, and 15 rehabilitation beds. The department's disease structure includes cerebrovascular diseases, neurodegenerative disorders, neuromuscular diseases, neuro-metabolic disorders, paroxysmal states, phacomatoses, neurological complications of systemic diseases, neurocognitive and behavioural problems, cerebral palsy and other paralytic symptoms, and acquired brain damage. Neurologists of the highest category staffed the department, and the head of the department additionally served as a freelance chief expert in paediatric neurology. Up to 1500 sick children were treated annually in the department.

Children's intensive care unit. The 6-bed paediatric intensive care unit provided emergency care for

Antenatal clinic. Maternity department.

children aged one month to 18 years. On average, 300 patients received emergency care in the paediatric intensive care unit during the year. By nosology: up to 30-35% of patients with acute poisoning (household, drug, chemical burns of the upper respiratory tract, gastrointestinal tract), up to 20% of neurological patients (epi-syndromes), patients with surgical and trauma profile (postoperative patients with peritonitis, osteomyelitis, abscesses, acute intestinal obstruction, road accidents), somatic profile (myocarditis, pericarditis, ARF, CRF, allergic diseases, severe pneumonia), endocrinological patients up to 10-15% (type 1 diabetes mellitus with ketoacidosis), accidents (drowning, electric shock, snake and dog bites), orphan diseases (cystic fibrosis), cancer patients, patients with post-COVID syndrome.

(25%) – children with acute and chronic pyelonephritis, acute glomerulonephritis, exacerbation of chronic glomerulonephritis, urolithiasis; allergic diseases in the structure of the department accounted for 10% – children with atopic dermatitis, urticaria, Quincke's oedema.

Since April 2015, the department has been treating endocrinological patients. In the structure of endocrinological nosology, most of the patients were children with diabetes, both newly diagnosed and previously detected. On average, the department treated 200 children with diabetes annually, including 50 children with newly diagnosed diabetes. Children with newly diagnosed diabetes mellitus with diabetic ketoacidosis were admitted to the intensive care unit, and children in more severe

Paediatric unit № 1. The 50-bed paediatric somatic unit № 1 treated gastroenterology, nephrology and allergy patients and had an intensive care unit and a ward for abandoned babies from HIV-infected mothers. City specialists, including a city paediatric nephrologist and a city paediatric gastroenterologist, staffed the department. The department treated over 1500 patients annually. A significant number were gastroenterological patients (50%) – children with gastric ulcer, ulcerative colitis, chronic gastritis, gastroduodenitis, and pathology of the hepatobiliary system; nephrological patients

conditions were admitted to the children's intensive care department.

Paediatric Department № 2. The 40-bed Paediatric Department № 2 provided care for children with cardiac, rheumatological and haematological pathologies. Every year, the department treated 2,500 children, of whom 50% had circulatory system diseases, 35% had rheumatological diseases and 15% had blood diseases. Among the cardiology patients were children with congenital heart disease (VSD, ASD, aortic stenosis, Ebstein's anomaly, Fallot's tetrad), dilated cardiomyopathy,

«Heart Institute»

Amosov
National Institute

hypertrophic cardiomyopathy, acute carditis, nonrheumatic heart disease, rhythm disturbances (paroxysmal tachycardia, AV block of the 3rd degree, Wolf-Parkinson-White syndrome), arterial hypertension, heart failure, erythema nodosum, haemorrhagic vasculitis. Among rheumatological patients were children with juvenile idiopathic arthritis (88 patients over ten years, including 9 with systemic JIA), reactive arthritis (482), scleroderma (8, including 2 with systemic scleroderma), systemic lupus erythematosus (2), juvenile dermatomyositis (2), combined pathology (scleroderma + dermatomyositis, 1 child) and other connective tissue diseases.

For us, the people of Mariupol, the war started in 2014. It's been nine years since 24 January 2015 when the residential neighbourhood of Skhidnyi was shelled with Grad rocket launchers. Thirty-one residents of Mariupol died (2 children), and 117 were wounded (9 children). The children were provided with medical aid by the paediatric surgeons and traumatologists of our hospital.

In 2014, the armed conflict in Donbas led to the isolation of Mariupol, and we were deprived of the 3rd level of medical care. Our doctors faced a difficult task – to solve many issues on their own. And the MTMA doctors coped with this task brilliantly. In particularly complicated diagnostic situations, consultations with highly qualified doctors of the MTMA were held, and decisions were made. We received considerable assistance from the staff of the Heart Institute Cardiac Surgery Centre, the Amosov National Institute of Cardiovascular Surgery (Kyiv), and the Institute for Children and Adolescents' Health of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine (Kharkiv), with specialists visiting Mariupol 1-2 times a year. We also had help from children's clinics in Kyiv, Zaporizhzhia, Lviv, and Dnipro via teleconference.

The Donetsk National Medical University (DNMU) staff provided significant advisory assistance. After DNMU moved from Donetsk to Ukrainian territory, a university branch opened in Mariupol. MTMA became the base for internships. Two departments of DNMU were located in the MTMA – the Department of Paediatrics, Neonatology and Childhood Infections and the Department of Obstetrics and Gynaecology.

The hospital, which employed highly qualified doctors and was a unique institution with world-class equipment, was destroyed on 9 March 2023 by Russian troops. An air strike was carried out on the maternity

hospital and children's wards. Three people were killed, one child and two adults, and 17 were injured. A pregnant woman died from her injuries with her child. Her pelvis was crushed, and her leg was torn off. The baby was born as a result of a caesarean section, but did not show any signs of life.

The explosion created a crater the size of a two-storey building. The size of the crater corresponded to the detonation of at least a 500kg aerial bomb. Russian troops deliberately and mercilessly killed the civilian population of Mariupol. A direct strike by Russian troops on the maternity hospital! People, children under the rubble... Atrocity! The building of the medical institution, where children were treated until recently, was completely destroyed. Life has already stopped...

All medical staff, despite the horror of the war, worked at their jobs and provided medical care to both children and adults, regardless of age. The hospital had problems with heating, electricity, water, and baby food. The doctors of the MTMA – L.A. Mykhailenko, A.V. Churylov, A.V. Martyntsov, R.M. Vasyliov, S.A. Solodyuk, S.S. Syvonenko, N.V. Ignatenko, E.A. Kramarenko, O.O. Panchenko, O.V. Zhylyayeva, V.L. Maliy, I.E. Kramarenko, N.V. Vaiser, interns-surgeons M.A. Dolzhenko, S.V. Sarakhman provided round-the-clock assistance to the victims. On 17.03.23, after the destruction of the surgical building by an artillery shell, it became impossible to provide surgical care.

Two doctors (Associate Professor of the Department of Traumatology, Orthopedics and Military Field Surgery of DNMU Pasternak D.V., paediatric orthopaedic traumatologist Kovtun S.O.) operated in the hospital bunker until the end of April 2023. These doctors managed to avoid filtration and leave the occupied territory.

All of us, the doctors of the MTMA and all the people of Mariupol, are scattered in different cities and villages of Ukraine and around the world. We bow low and thank you very much to all the countries that have sheltered us and are helping us. Thank you. We believe in our Victory, and we will certainly all take the greatest part in rebuilding our city, our Ukrainian Mariupol and our hospital!

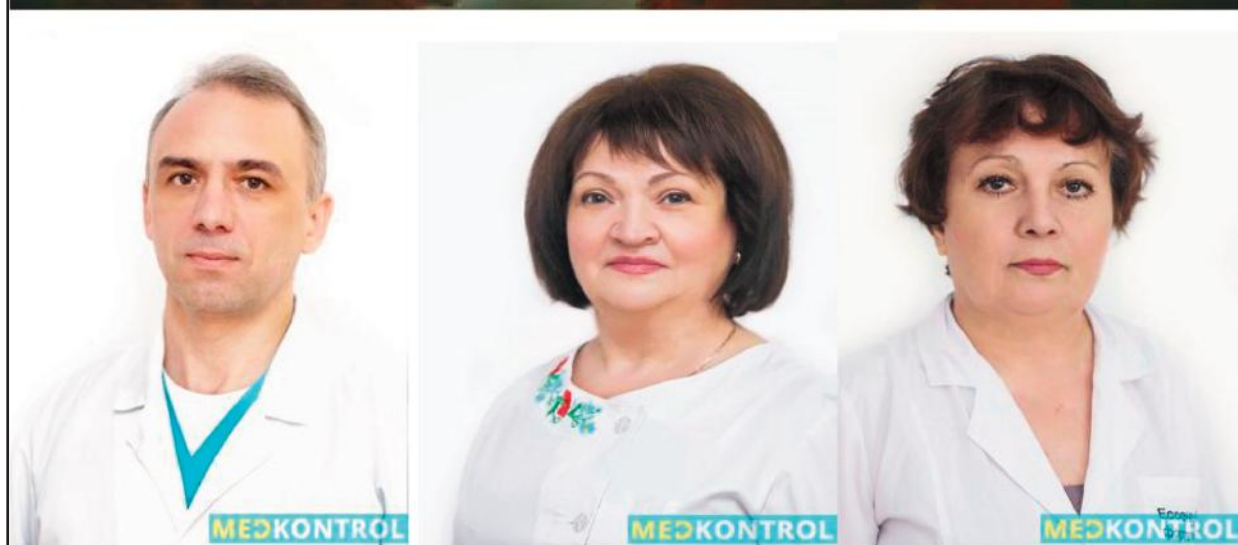
ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ / LETTER TO THE EDITOR

09.03.2022. Photo. Mariupol. After the bombing of the children's hospital.

In the MTMA bunker

Doctors who died... Eternal memory...

Syvonenko S.S.
Orthopaedic traumatologist

Fomenko O.V.
Neonatologist

Martyntsova N.P.
Neonatologist

DOI 10.29254/2077-4214-2024-1-172-265-278

УДК 14.212:[616-053.2+618](477.62)(09)

Конюшевська А. А., Сидоренко Н. В., Вайзер Н. В.

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ЛІКАРНІ, ЯКА ТРИМАЛА КУРС НА ЖИТТЯ...

yshevskaya63@gmail.com

Наша стаття не буде класичною, не буде типовою у медичному розумінні, це історія одного міста, однієї ЛІКАРНІ... Розмова піде про ту саму лікарню, дитячу лікарню, пологове відділення, які були зруйновані в Маріуполі російською армією 09.03.2022. Так, про ту саму лікарню, про звірачий напад на яку з обурен-

ням говорив увесь світ! За версією Кремля, в лікарні «переховувались українські військові». «Військовими» ж виявилися вагітні жінки, діти та медики! Кадри вагітних, яких рятували з розвалених корпусів, облетіли весь світ...

Такою була лікарня до нападу російських окупантів 24.02.2022:

У середині березня, 16.03-18.03.2022 року ми (автори статті) виїхали з Маріуполя на неокуповану територію України, і ніхто з нас не повертався до окупованого Маріуполя! Також, усі лікарі, прізвища яких зазначено в статті, виїхали на неокуповану територію України. Вже пройшло майже 2 роки, але не можливо передати ту біль і горе, які й досі відчувають весь медичний персонал лікарні та усі маріупольці!

Міська лікарня, яка була відкрита в місті Маріуполі в 1874 році, переїхала в 1-й корпус (хірургічний) нашої лікарні восени 1897 року. Надалі лікарня розвивалася та в різні періоди були добудовані ще корпуси. 1 січня 2013 року лікарня перейменована в "Маріупольське територіальне медичне об'єднання здоров'я дитини та жінки". Лікарня була найбільшим

спеціалізованим лікувальним закладом півдня Донецької області, яка надавала висококваліфіковану консультативно-діагностичну та лікувальну допомогу дитячому населенню (100000 дітей), жінкам та вагітним міста Маріуполя і прилеглих 9-ти сільських районів. В лікарні працювали 149 лікарів та 309 медичних сестер.

Стационарна допомога включала підрозділи: пологове відділення, відділення патології новонароджених, дитяче хірургічне відділення, дитяче ортопедо-травматологічне відділення, анестезіологічне відділення, відділення дитячої реанімації, дитяче офтальмологічне відділення, дитяче неврологічне відділення, педіатричні відділення №1, №2, при-

ймальне відділення, клінічна лабораторія, бактеріологічна лабораторія.

Амбулаторно-поліклінічна допомога: дитяча консультативно-діагностична поліклініка, жіноча консультація, фізіотерапевтичне відділення, рентгенологічне відділення, діагностичне відділення, відділення спортивної медицини, стоматологічний кабінет.

Адміністративна частина. Допоміжні служби.

В останні роки лікарня розвивалася швидкими темпами, купувалося найсучасніше діагностичне та лікувальне обладнання. Крім ремонту, у лікарні було дороговартісне обладнання, яке купували за кошти міського і обласного бюджетів і завдяки гуманітарної допомоги благодійних фондів. Вартість деякої апаратури сягала мільйонів доларів. Лікарня перетворилася в унікальну лікарню з обладнанням світового рівня.

Дитяча консультативно-діагностична поліклініка. У складі лікарні була сучасна дитяча консультативно-діагностична поліклініка (ДКДП), в якій приймали дітей різного віку висококваліфіковані вузькі спеціалісти і котра була обладнана сучасним розраховано на 400 відвідувань на день. Прийом вели 26 лікарів спеціалістів у 2 зміни. Консультації проводили міські спеціалісти (ендокринолог, ло-

гопед, нефролог, кардіоревматолог, офтальмолог, онколог, імунолог) та обласні (невролог, кардіоревматолог, ендокринолог). Всі кабінети були оснащені комп'ютерною технікою, сучасним обладнанням, що дозволяло швидко та якісно проводити діагностику та лікування захворювань (цифровий рентгенологічний апарат, електроенцефалограф, апарати УЗД, ЕКГ, кольпоскоп, дерматоскоп та інш.). За рік отримували амбулаторну допомогу 80 тисяч дітей.

Дитяче хірургічне відділення. Відділення загальної дитячої хірургії на 50 ліжок надавало висококваліфіковану діагностичну та лікувальну медичну допомогу дітям міста Маріуполя та півдня Донецької області, які мали хірургічні, травматологічні, ортопедичні, урологічні, гінекологічні та очні захворювання. Щомісяця у відділенні лікувалося 180 дітей, амбулаторна допомога надавалась 600 дітям. Проводилось за місяць екстрених оперативних втручань – 80, планових оперативних втручань – 50.

Відділення патології новонароджених. Відділення патології новонароджених надавало допомогу не тільки передчасно народженим малюкам, а також усім дітям, які народилися у важкому та вкрай важкому стані та потребували інтенсивного догляду та лікування. В палаті інтенсивної терапії відділення були реанімаційні столи з підігрівом та світлом, кисневі концентратори, пульсоксиметри, апарати штуч-

ної вентиляції легень, електровідсмоктувачі, мікроперфузори, кювези. У структурі захворюваності були внутрішньоутробна інфекція, пневмонія, гіпоксично-ішемічне ураження ЦНС, кон'югаційна жовтяниця, передчасно народжені малюки, а також діти до 2-х місяців, які надходили до відділення у важкому стані з дільниць міста та приміських сільських районів з важкими пневмоніями. У 2019 році відділення скорочено з 40 ліжок до 20 у зв'язку з тим, що всі недоношені діти госпіталізувалися у відкритий у Маріуполі Перинатальний Центр. Але підраховано, що за 10 останніх років у відділенні успішно пролікувалося і виписалося понад 7 тисяч дітей.

Дитяче неврологічне відділення. Неврологічна допомога дітям здійснювалась в ДКДП та в дитячому неврологічному відділенні на 30 ліжок і 15 реабілітаційних ліжок. Структура захворювань відділення: цереброваскулярні захворювання, нейродегенеративні розлади, нервово-м'язові захворювання, нервово-метаболическі порушення, пароксизмальні стани, фактоматози, неврологічні ускладнення системних захворювань, нейрокогнітивні та поведінкові проблеми, ДЦП та інші паралітичні симптоми, надбані ураження мозку. У відділенні працювали лікарі-неврологи вищої категорії, завідувачка відділенням виконувала додатково обов'язки позаштатного головного експерта з дитячої неврології. Щорічно отримували допомогу у відділенні до 1500 хворих дітей.

Відділення дитячої реанімації. Відділення дитячої реанімації на 6 ліжок надавало невідкладну допомогу дітям віком від 1 місяця до 18 років. За рік у середньому у відділенні дитячої реанімації невідкладну допомогу отримали 300 пацієнтів. За нозологією: до 30-35% пацієнти з гострими отруєннями (побутові, медикаментозні, хімічні опіки ВДШ, ШКТ), неврологічні пацієнти (епісиндроми) – до 20%, хворі хірургічного і травматологічного профілю (післяопераційні пацієнти з перитонітами, остемієлітами, абсцесами, гострою непрохідністю кишечника, ДТП),

соматичний профіль (міокардити, перикардити, ГНН, ХНН, алергічні захворювання, тяжкі пневмонії), ендокринологічні пацієнти до 10-15% (цукровий діабет 1 типу з кетоацидозами), нещасні випадки (утоплення, ураження електричним струмом, укуси змій, собак), орфанні захворювання (муковісцидоз), онкологічні пацієнти, хворі на постковідний синдром.

Педіатричне відділення №1. У дитячому соматичному відділенні №1 на 50 ліжок лікувалися гастроентерологічні, нефрологічні, алергологічні хворі, також у відділенні була палата інтенсивної терапії, палата для відказаних немовлят від ВІЛ інфікованих матерів. У відділенні працювали міські спеціалісти – міський дитячий нефролог, міський дитячий гастроентеролог. Щорічно у відділенні лікувалося понад 1500 пацієнтів. Значну кількість складали гастроентерологічні хворі (50%) – це діти з виразковою хворобою шлунку, неспецифічним виразковим колітом, хронічними гастритами, гастродуоденітами, патологією гепатобіліарної системи; нефрологічні хворі (25%) – діти з гострим та хронічним пієлонефритом, гострим гломерулонефритом, загостренням хронічного гломерулонефриту, сечокам'яною хворобою; алергічні хвороби у структурі відділення займали 10% – діти з atopічним дерматитом, кропив'ячкою, набряком Квінке.

З квітня 2015 року відділення стало приймати на лікування ендокринологічних хворих. У структурі ендокринологічної нозології більшу частину складали хворі на цукровий діабет, як вперше діагностований, так і раніше виявлений. У середньому щорічно у відділенні лікувалися 200 дітей із цукровим діабетом, у тому числі у 50 дітей був вперше виявлений цукровий діабет. Діти з вперше виявленим цукровим діабетом з діабетичним кетоацидозом госпіталізувалися в палату інтенсивної терапії відділення, а діти в більш важкому стані – у відділення дитячої реанімації.

Педіатричне відділення №2. Педіатричне відділення №2 на 40 ліжок надавало допомогу дітям з

«Інститут серця»

Інститут ім. Амосова

кардіологічною, ревматологічною та гематологічною патологією. Щорічно отримували допомогу у відділенні 2 500 хворих дітей, з яких було 50% пацієнтів з хворобами системи кровообігу, 35% ревматологічних і 15% пацієнтів з хворобами крові. Серед кардіологічних хворих були діти з вродженими вадами серця (ДМШП, ДМПП, стеноз аорти, аномалія Ебштейна, тетрада Фалло), дилатативною кардіоміопатією, гіпертрофічною кардіоміопатією, гострими кардитами, неревматичними ураженнями серця, з порушеннями ритму (пароксизмальна тахікардія, АВ-блокада 3 ступеню, синдром Вольфа-Паркінсона-Уайта), артеріальною гіпертензією, серцевою недостатністю, вузлуватою еритемою, геморагічним васкулітом. Серед ревматологічних хворих були діти з ювенільним ідіопатичним артритом (за 10 років було 88 хворих, в т.ч. 9 з системним варіантом ЮІА), реактивним артритом (482), склеродермією (8, в т.ч. 2 з ССД), системним червоним вовчаком (2), ювенільним дерматоміозитом (2), поєднана патологія (СД+ДМ, 1 дитина) та іншими захворюваннями сполучної тканини.

Для нас, мариупольців, війна почалася з 2014 року. Пройшло 9 років як 24.01.2015 року був обстріляний з установок «Град» житловий мікрорайон Східний. Загинуло – 31 мариупольцев (2 дітей), 117 були поранені (9 дітей). Дітям була надана медична допомога дитячими хірургами і травматологами нашої лікарні.

У 2014 році озброєний конфлікт у Донбасі призвів до ізоляції Маріуполя, ми були позбавлені 3-го рівня надання медичної допомоги. Перед нашими лікарями стояло складне завдання – самостійно вирішувати багато питань. І з цим завданням лікарі МТМО блискуче справлялися. В особливо складних діагностичних ситуаціях збиралися консиліуми висококваліфікованих лікарів МТМО та приймали рішення. Значну допомогу нам надавали співробітники Кардіохірургічного Центру «Інститут серця», Національного Інституту серцево-судинної хірургії ім. М.М. Амосова (Київ), Інституту охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України (Харків), 1-2 рази на рік спеціалісти приїжджали до Маріуполя. Також ми мали допомогу в якості телепоради від дитячих клінік міста Києва, Запоріжжя, Львова, Дніпра.

Значну консультативну допомогу надавали співробітники Донецького національного медичного університету (ДНМУ). Після переїзду ДНМУ з Донецька на українську територію, філію ВНЗ було відкрито у Маріуполі. МТМО стало базою інтернатури. У МТМО були розміщені 2 кафедри ДНМУ – кафедра педіатрії,

неонатології та дитячих інфекцій, кафедра акушерства та гінекології.

Лікарня, в якій працювали висококваліфіковані лікарі, яка була унікальною установою з обладнанням світового рівня, була зруйнована 9 березня 2023 року військами росії. Було завдано авіаудару по пологовому будинку та дитячих відділеннях. Загинуло 3 особи, 1 дитина та 2 дорослих, 17 поранено. Від отриманих поранень померла вагітна жінка разом із дитиною. У неї був роздроблений таз і відірвано ногу. Дитина з'явилася на світ в результаті кесаревого розтину, але вона не подавала ознак життя.

Вибух утворив кратер розміром із двоповерховий будинок. Розмір кратера відповідав підриву як мінімум 500-кілограмової авіаційної бомби. Російські війська навмисно і нещадно знищували громадянське населення Маріуполя. Прямий удар російських військ по пологовому будинку! Люди, діти під уламками... Звірство! Корпус медичного закладу, де ще нещодавно лікувалися діти, повністю було зруйновано. Життя вже зупинилося...

Весь медичний персонал, незважаючи на весь жах війни, працював на своїх робочих місцях і надавав медичну допомогу і дітям, і дорослим, незалежно від віку. В лікарні були проблеми з обігрівом, електрикою, водою, також з дитячим харчуванням. Цілодобово надавали допомогу постраждалим лікарі МТМО – Михайленко Л.А., Чурилов А.В., Мартинцов А.В., Васильєв Р.М., Солодюк С.А, Сивоненко С.С., Ігнатенко Н.В., Крамаренко Є.А., Панченко О.О., Жиліяєва О.В, Малій В.Л., Крамаренко І.Є., Вайзер Н.В., інтерни-хірурги Долженко М.А., Сарахман С.В. 17.03.23 після зруйнування артилерійським снарядом хірургічного корпусу стало неможливим надання хірургічної допомоги.

Два лікарі (доцент кафедри травматології, ортопедії та військово-польової хірургії ДНМУ Пастернак Д.В., дитячий ортопед-травматолог Ковтун С.О.) оперували в бункері лікарні до кінця квітня 2023 року. Цим лікарям, вдалося оминати фільтрацію і виїхати з окупованої території.

Ми всі, і лікарі МТМО, і всі мариупольці, ми всі розкидані по різних містах і селах України, по всьому світу. Низький уклін та велике спасибі всім країнам, які нас прихистили та нам допомагають. Дякуємо. Ми Віримо в нашу Перемогу, неодмінно всі ми візьмемо найбільшу участь у відбудові нашого міста, нашого українського Маріуполя і нашої лікарні!

09.03.2022. Фото. Маріуполь. Після бомбардування дитячої лікарні.

Лікарі, які загинули... Вічна пам'ять...

Сивоненко С. С.
Ортопед-травматолог

Фоменко О.В.
Неонатолог

Мартинцова Н.П.
Неонатолог

ORCID and contributionship: / ORCID кожного автора та їх внесок до статті:

Koniushenska A. A.: <https://orcid.org/0000-0002-1056-7137> ^{ABDF}

Sydorenko N. V.: <https://orcid.org/0000-0001-7372-7559> ^{BEF}

Vaizer N. V.: <https://orcid.org/0000-0002-3896-6260> ^{BEF}

Conflict of interest / Конфлікт інтересів:

The authors declare no conflict of interest during the preparation of this article. / Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів під час підготовки цієї статті.

Corresponding author / Адреса для кореспонденції

Koniushenska Alla Anatoliyivna / Конюшевська Алла Анатоліївна

Donetsk National Medical University / Донецький національний медичний університет

Ukraine, 84404, Lyman, 27 Pryvokzalna str. / Адреса: Україна, 84404, м. Лиман, вул. Привокзальна 27

Tel.: +380684474040 / Тел.: +380684474040

E-mail: konyshetskaya63@gmail.com

A – Work concept and design, **B** – Data collection and analysis, **C** – Responsibility for statistical analysis, **D** – Writing the article, **E** – Critical review, **F** – Final approval of the article / **A** – концепція роботи та дизайн, **B** – збір та аналіз даних, **C** – відповідальність за статистичний аналіз, **D** – написання статті, **E** – критичний огляд, **F** – остаточне затвердження статті

Received 20.12.2023 / Стаття надійшла 20.12.2023 року
Accepted 13.02.2024 / Стаття прийнята до друку 13.02.2024 року